

**Centar za demokratiju
i ljudska prava**

**Center for Democracy
and Human Rights**

Bulevar Džordža Vašingtona 51, 3/48
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: ++381 81 205 280, fax: ++381 81 234 368
e-mail: cedem@cg.yu, www.cedem.cg.yu

broj 12 • oktobar 2004. - januar 2005. god.

NEWSLETTER

U izdanju CEDEM-a:

JAVNI SERVIS U CRNOJ GORI
Draško Đuranović

U obruč^u osnivača

Dok uređivački kolegij lagano transformiše program a rukovodstvo televizije preuzima korake ka potrebnom smanjenju broja zaposlenih, crnogorska vlast kao da se trudi da uspori ili zaustavi težak proces transformacije. Istovremeno, nadvila se velika opasnost i za opstanak lokalnih medija u Crnoj Gori

Radio televizija Crne Gore obilježila je krajem novembra veliki jubilej: šest decenija postojanja radija i četiri decenije televizije. Bila je to prilika da rukovodstvo javnog servisa sumira rezultate svog dosadašnjeg rada i odredi buduće korake u transformaciji javnog servisa.

Mora se priznati, to je urađeno vrlo profesionalno i na visokom moralnom nivou. Povodom vlastitog jubileja televizija je, na svečanosti priređenoj tim povodom, emitovala polusatni film o prošlosti RTV Crne Gore. Televizijska priča ostaće upamćena prvenstveno zbog toga što je ta medijska kuća prikazala sebe bez lakirovke ili retuširanja prošlosti.

U filmu je, osim slavni^h početaka i perioda uzleta RTV Crne Gore, prikazano i neslavno učešće ove informativne kuće početkom devedesetih godina prošloga vijeka, u doba ratnih razaranja i crnogorskog pohoda na Dubrovnik. U televizijskoj stori^ji se našlo mjesta i za kritički prikaz novinara koji su tada bili jezgro informativne redakcije RTV Crne Gore (Božidara Čolovića,

Emila Labudovića, Perice Đakovića) od kojih su neki još na radnim listama u televiziji.

Država protiv svoje televizije

Ovo je, bez sumnje, rijedak primjer suočavanja sa vlastitom teškom prošlošću. Koji mjesec ranije, jedini crnogorski državni list "Pobjeda" slavila je 60 godina postojanja. Državna novina, međutim, nije imala snage za suočavanje sa sopstvenom istorijom niti je u specijalnom dodatku o svojoj prošlosti pominjala doprinos sopstvenih novinara vremenu kada je carevala ratna propaganda.

Dakle, za razliku od državne "Pobjede", RTVCG je krenula u suočavanje sa sopstvenom prošlošću i to je pravi znak da je rukovodstvo televizije i radija spremno i željno da krene putem ka tranziciji u javni servis.

Na tom putu, osim unutrašnjih otpora, rukovodstvo RTVCG će, po svojoj prilici, imati i još jednu veliku prepreku - crnogorsku državu! Dok uređivački kolegij lagano transformiše program a rukovodstvo televizije preuzima korake ka potrebnom smanjenju broja zaposlenih, crnogorska vlast kao da se trudi da uspori ili zaustavi težak proces transformacije

Transformacija RTV Crne Gore u javni servis dovedena je u pitanje odnosom države prema njoj jer se konstantno smanjuje izdvajanje za javni servis. Za tekuću

godinu bio je planiran budžetom za RTVCG iznos od 2.590.000 eura, ali je Vlada Crne Gore, početkom jeseni, i tu sumu smanjila za milion eura.

To nije kraj: u prijedlogu budžeta za narednu 2005. godinu za produkciju programa RTVCG planirano je 1.360.000 eura, što znači dodatno umanjeno (za 230 hiljada eura) u odnosu na ovu fiskalnu godinu.

"To za nas nije samo iznenađenje već apsolutni šok. Optimizam sa kojim smo ušli u transformaciju pada", kazao je crnogorskim medijima Rajko Cerović, predsjednik Upravnog odbora RTV Crne Gore. "Ovakvim odnosom države prema RTCG kao javnom servisu, bojim se, čitav proces transformacije je doveden u pitanje i apsolutno ugrožen", zaključio je Cerović.

Ogorčenje ljudi koji upravljaju RTV Crne Gore nije bez osnova. Naprotiv: država je, shodno Zakonu o javnim radio-difuznim servisima RTCG dužna da budžetom obezbjeđuje dio finansijskih sredstava za "ostvarivanje Ustavom i zakonom zajamčenih prava građana na informisanje". Riječ je o programskim sadržajima iz oblasti nauke, obrazovanja i kulture, informisanja osoba oštećenog vida i sluha, kao i sadržajima na jezicima nacionalnih i etničkih grupa.

Smanjenje prihoda iz državnog budžeta dramatično će se odraziti na ionako tešku finansijsku situaciju unutar RTCG - ta ustanova jedva i uz kašnjenje isplaćuje plate zaposlenima dok honorari kasne i po 90 dana. Sasvim je izvjesno da se sa planiranim parama iz budžeta - uz maksimalnu štednju i racionalizaciju koja se u RTVCG već sprovodi - neće se moći transformisati državna televizija u kvalitetan javni servis.

Bijeda lokalnih javnih servisa

Nije mnogo povoljnija slika ni na lokalnom nivou. Zakon o radio-difuziji propisuje osnivanje i rad lokalnih radio -difuznih servisa koji, kao mediji na lokalnom nivou, moraju da obezbijede kvalitetan prijem radijskog ili televizijskog programa za najmanje 85 % stanovništva jedne lokalne samouprave. Emiteri lokalnih javnih radio-difuznih servisa obavljaju djelatnost proizvodnje, prenosa i emitovanja programa i zbog toga imaju posebne obaveze u ostvarivanju opšteg

interesa.

U skladu sa svojom funkcijom, a imajući u vidu da se javno finansiraju (iz budžeta, radio-difuzne pretplate i na osnovu taksi na motorna vozila), lokalni javni radio-difuzni servisi imaju obavezu da, pored svojih drugih funkcija, pruže zaokruženu sliku političkog života u jedinici lokalne samouprave. Drugim riječima, moraju obezbijediti nepristrasnost lokalnog servisa i pridržavati se svih principa koji su već regulisani na nivou republičkog javnog servisa.

Članom 100. Zakona o radio-difuziji emiteri stiču prihode iz pretplate i drugih izvora u skladu sa zakonom. Osam je generalnih načina sticanja prihoda: iz dijela radio-difuzne pretplate; iz dijela takse za radijske prijemnike u motornim vozilima; proizvodnjom i emitovanjem reklamnih sadržaja, proizvodnjom i prodajom audiovizuelnih radova (emisija, filmova, serija); iz sponzorstava; organizovanjem koncerata i drugih priredbi; iz budžeta jedinice lokalne samouprave; iz drugih izvora.

Zakon definiše da se višak prihoda nad rashodima mora koristiti isključivo za poboljšanje kvaliteta lokalnog medijskog servisa.

Djeluje optimistički. Ali i vrlo udaljeno od realnosti. To se dobro vidi na primjeru medijskog servisa u Nikšiću. Prema planu za iduću godinu opštinski budžet biće uvećan za oko 400 hiljada eura. Uprkos tome, prvi put opštinska kasa ne predviđa novac za radio-televiziju Nikšić. Od kako je nekadašnji Centar za informativnu djelatnost postao javni servis, opština je, na osnovu ugovora, dužna da finansira obrazovni i naučni program.

No, zbog kašnjenja u isplatama ta medijska kuća je još sredinom godine prestala sa emitovanjem programa. Krajem decembra je poslovodstvo RTV Nikšić bezuspješno pokušalo da pokrene rad nakon pet mjeseci pauze (štrajka). Štrajkački odbor nije dozvolio direktoru RTV Nikšić da otpočne sa programom, revoltiran desetomjesečnom (!) neisplatom ličnih dohodaka. Prema riječima zaposlenih, republički organi - prvenstveno državni tužilac - glavni su krivci za krizu u nikšićkoj lokalnoj televiziji.

Konfuzija u RTV Nikšić traje isuviše dugo. Osnovni tužilac, kome je dostavljeno 11 krivičnih prijava, ništa

nije preduzeo, niti je prijave odbacio kao neosnovane. Zbog gašenja programa RTV je za pet mjeseci oštećena za oko 40 hiljada eura, tvrdi direktor RTV Nikšić Miodrag Radović.

I tako, prepucavanja na relaciji direktor - radnici se nastavljaju, a RTV Nikšić lagano tone.

Samo je za nijansu povoljnija situacija u Budvi ili u nekim drugim stanicama. Do stupanja na snagu novog Zakona o radio-difuziji, u Crnoj Gori radilo je trinaest radio stanica na lokalnom nivou i dvije televizije (TV Nikšić i TV Budva). Formalno, proces transformacije lokalnih elektronskih medija u javne servise je završen u svim lokalnim samoupravama, izuzev u SO Ulcinj. Zbog nepoštovanja zakonom propisanih obaveza radio stanica u Ulcinju je eliminisana iz fondova Agencija za radio-difuziju.

Inače, tokom 2004. godine Agencija za radio-difuziju je, počev od aprila, redovno isplaćivala sredstva za pomoć lokalnom javnom servisu za svih trinaest lokalnih radio stanica. U prosjeku, to je na mjesečnom nivou iznosilo oko 35-40 hiljada eura. Objektivno gledano, sa tim raspoloživim sredstvima lokalni mediji teško mogu preživjeti. Na primjer, Radio Nikšić je za godinu dana dobio 39 hiljada eura - to je najveći iznos, na drugom kraju je lokalna stanica Radio Tivat koja je od države dobila svega oko 14,5 hiljada eura. Teško je plaćati sve obaveze (plate i doprinose zaposlenih i režijske troškove) sa tako malim prihodima od države. Zato je i ozbiljno doveden u pitanje opstanak lokalnog javnog servisa, naročito je neizvjesna sudbina televizijskih studija u Nikšiću i u Budvi.

Preporuke

- Izvjesno je da državni mediji u Crnoj Gori prolaze kroz težak proces preobrazbe u javni servis. Riječ je dugotrajnom i veoma skupom procesu koji, nezaobilazno, nameće veliku, praktično ključnu ulogu i aktivnost države. Uz sposoban menadžment i kreativni uređivački tim, to su osnove za preobražaj državnih elektronskih medija.

- U dosadašnjoj analizi uočljivo je da je upravo

aktivnost države najslabija karika u lancu: usvojeni zakoni se sporo sprovode u život, a iz godine u godinu država smanjuje budžetske izdatke za finansiranje RTV Crne Gore. Nemogućnost da direktno utiče na rad uredništva (sada su urednici u javnom servisu mnogo zaštićeni od uticaja političara) izgleda je uticala i na ponašanje vlasti - vladajuća koalicija kao da je naprasno izgubila želju da ulaže novac u opstanak državnih elektronskih medija.

- Konstantno smanjenje državnog budžeta u dijelu predviđenom za finansiranje elektronskog javnog servisa imaće teške posljedice na proces transformacije. Upravo su sada neophodna nova sredstva da bi se ulagalo u tri pravca: u socijalizaciju socijalnih viškova, u modernizaciju tehnike i u podizanje plata nosiocima posla.

- U tom pravcu bi valjalo da ide i akcija međunarodne zajednice. Ukoliko se zaista želi da se ovi prostori približe standardima Evropske unije neophodna su dalja ulaganja u javni servis. Zbog toga bi jedna od ključnih uloga međunarodnog faktora bila - uticaj na državne strukture u Crnoj Gori da se omogući veće izdvajanje iz državnog budžeta za rad elektronskih medija.

- Osim toga, organizovanje donatorske konferencije za finansiranje tranzicije državnih medijskih kuća bi svakako doprinijelo prikupljanju neophodnih sredstava. U tom pravcu bi rukovodstvo RTV Crne Gore valjalo da radi zajedno sa državnim organima i sa predstavnicima međunarodne zajednice.

- Tek bi na taj način - stvaranjem finansijske potpore - bila omogućena efikasna i brza transformacija državnih elektronskih medija u elektronski javni servis od značaja za građane Crne Gore. Posljednja istraživanja govore o rastu rejtinga i državne televizije i državnog radija - to su signali da unutar tih medijskih kuća postoji i znanje i želja za promjenama. Valjalo bi da isto postoji i kod državne uprave ali i kod međunarodne zajednice.

Aktivnosti CEDEM-a

Seminar:

"Sloboda misli, savjesti i vjeroispovijesti i sloboda okupljanja i udruživanja - standardi Evropske Konvencije o ljudskim pravima i domaći zakoni i praksa"

Herceg Novi, 9-10. decembar.2004.

Seminar za crnogorske sudije, tužioce i advokate u vezi sa "Evropskom konvencijom o ljudskim pravima" organizovan je od strane Savjeta Evrope, AIRE (Advice on Individual Rights in Europe) Centra iz Londona, Centra za obuku sudija Republike Crne Gore i CEDEM-a .

Na seminaru se govorilo o različitim aspektima gore navedenog prava u vezi sa EKLJP i domaćim zakonima i praksom.

Projekat je podržan od: Savjeta Evrope, Evropske agencije za rekonstrukciju, Vestminister Fondacije za Demokratiju, Ministarstva inostranih poslova Velike Britanije, Fondacije za otvoreno društvo i Konrad Adenauer fondacije.

Seminar:

"Crnogorska policija spremno dočekuje primjenu ZKP-a" (Zakona o krivičnom postupku)

Danilovgrad, oktobar 2004.

Završni okrugli sto za pripadnike MUP-a RCG, advokate i tužioce, organizovan od strane CEDEM-a i

MUP-a RCG, uz podršku Švedskog helsinškog komiteta a u okviru projekta "Policija i ljudska prava", održan je u školi MUP-a RCG u Danilovgradu.

CEDEM

Odjeljenje za empirijska istraživanja

Rezultati istraživanja: "Odnos prema državnom pitanju i ključnim društveno-ekonomskim problemima", prezentovani su na konferenciji za štampu 17.decembra 2004. u prostorijama PR Centra. Istraživanje je obavljeno u periodu od 3-10.decembra 2004.Primijenjen je CEDEM-ov standardni dvoetapni

strtifikovani uzorak.Anketirano je 1012 građana u 9 crnogorskih opština. Na konferenciji su govorili: dr Srđan Darmanović,direktor CEDEM-a i doc. dr Veselin Pavićević, rukovodilac Odjeljenja za empirijska istraživanja. Projekat je podržan od Demokratskog Commission Granta Vlade SAD.

Istraživanje: "Političko javno mnjenje u Crnoj Gori", obavljeno je u periodu od 21-28.january 2005. Primijenjen je CEDEM-ov standardni dvoetafni stratifikovani uzorak. Anketirano je 1000 građana iz 9 crnogorskih opština. Na konferenciji za štampu govorio je doc. dr Veselin Pavičević, rukovodilac Odjeljenja za empirijska istraživanja.

Napomena: Kompletni rezultati istraživanja mogu se pogledati na CEDEM-ovom sajtu: www.cedem.cg.yu

Istraživanje javnog mnjenja Crne Gore - januar 2005

Istraživanje je sprovedeno na stratifikovanom, dvoetafnom kvotnom uzorku. Ukupno je anketirano 1000 ispitanika iz 9 crnogorskih opština. Anketiranje

je obavljeno u intervalu od 21. do 28.january 2005. Projekat "Javno mnjenje Crne Gore" podržan je od Instituta za otvoreno društvo Crne Gore (OSIM).

Stavovi prema neposrednim izborima za Skupštinu Državne zajednice Srbije i Crne Gore

%	okt '04	jan '05
- Te izbore treba održati u skladu sa Poveljom	24.4	32.6
- Treba produžiti mandat postojećoj Skupštini do referenduma	-	6.6
- Te izbore ne treba ni raspisivati dok se na referendumu ne odluči o državnom statusu CG	33.6	30.2
- To pitanje treba riješiti dogovorom u SiCG uz pomoć EU	-	8.6
- Ne zna ,ne može da procijeni	30.3	22.0

Povjerenje u Institucije

Koeficijent povjerenja	okt '04	jan '05
Srpska pravoslavna crkva	3.44	3.28
Vojska Zajednice SiCG	2.76	2.56
Predsjednik CG	2.55	2.56
Vlada CG	2.50	2.42
Policija CG	2.41	2.45
Crnogorska pravoslavna crkva	2.39	2.24
Sudstvo CG	2.37	2.36
Skupština CG	2.31	2.38
Predsjednik Zajednice SiCG	2.29	2.23
Skupština Zajednice SiCG	2.14	2.01
Savjet ministara Zajednice SiCG	2.11	1.97

Pojedinačni rejting političara - javnih ličnosti /rang prema srednjoj ocjeni dobijeni na osnovu stavova ispitanika na ponuđenu mogućnost da navedene ličnosti ocijene ocjenama od 1 do 5/

	Dec 2003	Apr 2004	Jun 2004	Avg 2004	Jan 2005
1. Milo Đukanović	2.73	2.64	2.61	2.66	2.63
2. Filip Vujanović	2.64	2.57	2.63	2.58	2.54
3. Svetozar Marović	2.58	2.52	2.65	2.49	2.35
4. Slobodan Milošević	2.25	2.27	2.26	2.20	2.28
5. Vojislav Koštunica	2.15	2.25	2.18	2.12	2.09
6. Ranko Krivokapić	2.07	2.09	2.19	2.29	2.27
7. Miodrag Živković	2.21	2.17	2.45	1.95	1.83
8. Predrag Bulatović	1.74	1.81	1.95	1.74	1.84
9. Božidar Bojović	1.73	1.78	1.97	1.86	1.88
10. Dragan Šoć	1.86	1.88	2.14	2.03	2.01
11. Vojislav Šešelj	2.09	2.07	2.18	2.12	2.11
12. Zoran Žižić	2.00	2.12	2.06	1.98	2.09
13. Nebojša Medojević	2.74	2.96	3.00	3.03	2.86
14. Andrija Mandić	1.70	1.77	1.99	1.91	2.04
15. Amfilohije Radović	2.42	2.59	2.87	2.67	2.78
16. Boris Tadić	1.99	2.17	2.27	2.45	2.24
17. Vesna Perović	-	-	-	1.60	1.66

Dosadašnji učinak vlade Mila Đukanovića

%	apr'04	jun'04	okt'04	jan'05
Veoma nezadovoljan	38.2	35.8	35.9	35.0
Uglavnom nezadovoljan	17.1	19.1	17.7	19.2
Ni zadovoljan ni nezadovoljan	23.9	25.1	25.3	25.2
Uglavnom zadovoljan	14.3	14.1	15.1	14.2
Veoma zadovoljan	6.4	4.2	6.0	6.4

Članstvo u međunarodnim organizacijama - struktura odgovora na pitanje: "Da li bi, po Vašem mišljenju, Crna Gora, bilo da je samostalna ili u državnoj zajednici sa Srbijom trebala u budućnosti da bude:"

1. Članica Evropske unije %

	Dec 2003	Apr 2004	Jun 2004	Avg 2004	Jan 2005
1. Da	79.5	83.4	81.2	82.4	78.9
2. Ne	4.7	5.4	4.6	5.5	6.1
3. Nema određeno mišljenje	15.8	11.2	14.2	21.1	15.0

2. Članica NATO saveza %

	Dec 2003	Apr 2004	Jun 2004	Avg 2004	Jan 2005
1. Da	31.2	35.6	35.2	39.3	34.9
2. Ne	39.7	41.3	36.3	35.6	37.9
3. Nema određeno mišljenje	29.1	23.1	28.5	24.1	27.2

2. Saradnja sa Tribunalom u Hagu %

	Jun 2004	Avg 2004	Jan 2005
1. Da	42.3	44.5	44.8
2. Ne	40.0	41.7	38.3
3. Nema određeno mišljenje	17.7	13.8	16.9

Odnos prema nezavisnosti Crne Gore - Struktura odgovora na pitanje: "Ako bi se sutra održao referendum o državnom statusu Crne Gore."

%	apr'04	jun'04	okt'04	jan'05
Za	39.8	39.2	42.5	44.5
Protiv	39.7	39.1	36.7	40.5
Nema određeno mišljenje	20.5	21.7	21.8	15.0

Ideja o stvaranju Unije Nezavisnih Država Srbije i Crne Gore

%	okt '04	jan '05
Da	37.1	36.6
Ne	40.7	42.1
Ne zna,nema mišljenje o tome	22.2	21.3

Članstvo u EU u precepciji pristalica različitih državnih opcija

Stav	DA		NE		Nema određ. mišljenje	
	Okt 2004	Jan 2005	Okt 2004	Jan 2005	Okt 2004	Jan 2005
Suverenisti	92.2	92.8	3.1	2.2	4.7	5.0
Unionisti	79.8	71.6	8.7	10.6	11.5	17.8
Ostali	66.7	57.3	3.1	5.3	30.2	37.4

Članstvo u NATO-u u precepciji pristalica različitih državnih opcija

Stav	DA		NE		Nema određ. mišljenje	
	Okt 2004	Jan 2005	Okt 2004	Jan 2005	Okt 2004	Jan 2005
Suverenisti	62.4	56.6	16.2	18.2	21.4	25.2
Unionisti	19.9	16.5	58.9	61.2	21.3	22.3
Ostali	25.0	20.0	30.2	33.3	44.8	46.7

Pojedinačni rejting partija - struktura odgovora na pitanje: "Ukoliko bi na prijevremenim parlamentarnim izborima umjesto koalicija partije nastupale samostalno, za koju od njih bi glasali?"

	Dec 2003	Apr 2004	Jun 2004	Okt 2004	Jan 2005
1. DPS	20.8	23.8	23.3	26.1	25.5
2. SNP	8.5	9.5	10.3	8.1	7.9
3. LSCG	4.7	5.6	6.5	2.0	0.9
4. SNS	2.8	1.6	2.4	2.4	3.7
5. SDP	2.3	3.3	4.0	4.2	5.3
6. SRS /V. Šešelj/	4.4	3.6	4.4	3.8	3.7
7. NS	1.8	1.8	2.2	2.6	2.3
8. NSS	1.5	1.7	1.0	0.9	1.2
9. DUA	1.0	1.3	2.0	1.6	1.8
10. DSCG	0.4	0.6	0.2	0.3	0.3
11. GP	0.6	0.2	0.7	0.5	0.6
12. LPCG	-	-	-	-	0.8
13. GZP	7.2	10.7	10.1	10.1	7.8
14. DSS	-	1.6	1.6	0.9	1.0
15. Neku drugu	3.6	2.4	2.0	2.0	2.0
16. Ne zna	17.3	12.1	9.9	11.2	11.0
17. Ne bi glasao	23.2	20.4	19.3	23.3	24.2

Sardnja sa tribunalom u Hagu u percepciji pristalica različitih državnih opcija

Stav	DA		NE		Nema određ. mišljenje	
	Okt 2004	Jan 2005	Okt 2004	Jan 2005	Okt 2004	Jan 2005
Suverenisti	80.0	76.6	11.3	13.5	8.7	9.9
Unionisti	11.4	12.6	79.0	71.4	9.6	16.0
Ostali	28.1	37.3	34.4	22.7	37.5	40.0

Crna Gora se u spoljnoj politici treba oslanjati na:

	Nimalo	Malo	U velikoj mjeri		U potpunosti	Ne može da procijeni	Bez odgovora
			U	U			
1. EU	7.9	18.9	25.1	24.3	5.5	18.3	
2. SAD	29.5	19.1	14.8	9.6	7.0	20.0	
3. RUSIJA	21.4	26.0	15.3	8.5	8.7	20.1	

Napomena: 18.4% ispitanika smatra da se Crna Gora u spoljnoj politici ne treba oslanjati ni na koga posebno

NVO MREŽA AKCIJA - Evaluacija kampanje 2004.

Druga faza istraživanja javnog mnjenja o pitanjima zaštite potrošača u Crnoj Gori, reforme lokalne samouprave i implementacije novog Zakona o oružju povodom kampanje "Reforme za zdravo društvo" koje

provodi nevladina mreža "Akcija" obavljeno je u periodu 15-20. januara 2005. Primijenjen je CEDEM-ov standardni dvoetapni stratifikovani uzorak.

Smatrate li da je neophodno sto prije usvojiti Zakon o zaštiti potrosaca?

Stavovi	%
Da, to je veoma važan zakon	71.6
Ne, ima precih zakona od tog	20.5
Ne zna, ne može da procijeni	7.9

Informisanost o zabrani nosenja oruzja na javnom mjestu

	Sep 2004	Jan 2005
Informisani	93.6	96.2
Neinformisani	6.4	3.8

Najefikasniji nacin angazovanja gradjana u vršenju javnih poslova na lokalnom nivou

Stavovi	%
Ucesce na zboru	16.3
Prikupljanje potpisa za peticiju	20.4
Pokretanje gradjanskih inicijativa	27.6
Glasanje na lokalnim izborima i referendumu	20.8
Ne zna, ne moze da procijeni	14.8

Informisanost o rokovima za legalizaciju i vraćanje oružja

	%
Zna za rokove	20.4
Čuli za rokove ali ne znaju koliko iznose	56.7
Bez odgovora	22.7

Ocjena uspjesnosti kampanje

Kampanje	...jer potrošač je ZAKON!	Sto se tiče tvoje opštine tiče se i tebe	Poštuj Zakon ne nosi oružje!
Stavovi			
Veoma uspjesna	3.9	2.8	10.1
Uglavnom uspjesna	13.8	10.9	34.7
Ni uspjesna ni neuspjesna	26.2	23.3	21.8
Uglavnom neuspjesna	9.2	10.8	5.8
Veoma neuspjesna	3.6	5.1	3.4
Ne mogu da procijene	16.4	18.5	18.7
Nijesu upoznati sa kampanjom	26.8	28.3	4.7

Smatrate li da slične akcije informisanja gradjana o važnim društvenim problemima i načinima njihovog regulisanja treba regulisati i tokom ove, 2005 godine?

Stav	%
- Da, jer su i prethodne akcije dale izvjesne rezultate	55.7
- Nijesam upoznat sa prijetnim akcijama, ali su takve aktivnosti veoma poželjne i korisne	24.3
- Ne, u principu sam protiv takvih akcija	3.2
- Ne zna, nema mišljenje o tome	16.8

Međunarodne konferencije na kojima su učestvovali predstavnici CEDEM-a

Srđan Darmanović

18-19. decembar 2004., Beograd

Učestvovao na Saboru politikologa u organizaciji Udruženja za političke nauke Srbije i Crne Gore i

Fakulteta političkih nauka u Beogradu. Na saboru se raspravljalo o ključnim problemima, dilemama i perspektivama savremenog parlamentarizma i parlamentarne demokartije.

Posjetili su nas ...

Troy E. Pederson - State Department, SAD, predstavnik za Srbiju i Crnu Goru

Rita Naseniece - Stručni savjetnik za medije, OEBS

Luc Veyri - Ataše za kulturu i saradnju, Francuski Kulturni Centar u Podgorici

Kim Oltned i Sandra Nilsson - Ulof Palme Centar, Švedska

Bernhard Lamers - Direktor predstavništva Fondacije Konrad Adenauer u SiCG

Ambeyi Ligabo - Specijalni izvjestilac Komisije UN za ljudska prava za unapređivanje i zaštitu prava na slobodu mišljenja i izražavanja

Hoyt Brian Jee - Konzul SAD u Crnoj Gori

Snejana Naydenova - Konzul Bugarske u Crnoj Gori

Branko Rakovec - Konzul Slovenije u Crnoj Gori

Maurisio Masari - Šef Misije OSCE u Srbiji i Crnoj Gori

Paraskeva Badesku - Šef Kancelarije OSCE u Podgorici

Dominik Arno - Drugi Savjetnik, Ambasada Francuske u Beogradu

Milburn Line - Programski Asistent, Madridski klub

Amb.Gregor Zore - Šef Operacija, Centar za demokratsku kontrolu oružanih snaga, Ženeva

Goran Miletić - Švedski Helsinski Komitet, predstavništvo u Beogradu za SiCG

Lisa McLean - Nacionalni Demokratski Institut

Massimiliano Caprari - Šef Posmatračke misije EU u Crnoj Gori

Alan Mattern - Viši Savjetnik, USAID

Peter Stepanek - Konsultant u ORT-u

Thomas Jackson - Predstavnik NVO Safer World iz Londona

Predstavnici OEBS-a

Novinar dnevnog lista Republika

Novinarska ekipa RTS-a

Grupa austrijskih novinara

www.cedem.cg.yu